

Een kindvriendelijk sintfeest voor alle kinderen in KVSG

In deze tekst:

Een kindvriendelijk sintfeest, is dat geen pleonasme?	1
Een kindvriendelijk sintfeest en kinderrechten	2
Het sintfeest door een kindvriendelijke bril	3
1. Het lokaal bestuur gaat actief op zoek naar de stem en beleving van alle kinderen in de stad of gemeente, in al hun diversiteit	4
2. Het lokaal bestuur houdt rekening met de beleving en het belang van alle kinderen in de stad of gemeente, in al hun diversiteit, en zorgt ervoor dat geen enkel kind uitgesloten of gekwetst wordt.....	6
3. Iedereen die impact heeft of betrokken is op het sintfeest is zich bewust van krachtlijnen 1 en 2 en vertaalt ze naar de praktijk. Wanneer andere partners sintfeesten organiseren, neemt het lokaal bestuur een regierol op en ondersteunt en sensibiliseert ze deze partners in het vormgeven van een kindvriendelijk sintfeest.....	8
Interessante bronnen	9

Een kindvriendelijk sintfeest, is dat geen pleonasme?

Een feest waarbij kinderen zo centraal staan, is dat niet per definitie kindvriendelijk? Je hoort ons al komen: neen. En dat willen we graag in dit document verduidelijken. Als je vanuit de principes van en visie achter Kindvriendelijke Steden & Gemeenten kijkt naar hoe sintfeesten georganiseerd worden, dan is de conclusie dat het vaak nog beter kan en moet, om voor alle kinderen een echt feest te kunnen zijn. In wat volgt willen we ambtelijke trekkers van kindvriendelijkheid in de lokale besturen met het label Kindvriendelijke Steden & Gemeenten ondersteunen en inspireren in hoe zij de evolutie naar een kindvriendelijk sintfeest voor alle kinderen kunnen inzetten.

We gaan meteen de olifant in de kamer benoemen: een pikzwarte piet - zeker wanneer dit samengaat met andere stereotiepe uiterlijke kenmerken zoals kroezelhaar, dikke rode lippen, grote oorbellen – roept bij een deel van de bevolking vragen op, komt kwetsend over, zorgt voor versterking van vooroordelen en ontmenselijking. Maar we maken ook meteen duidelijk dat **een kindvriendelijk sintfeest meer is dan enkel reflecteren over de kleur van piet**. Piet die kindjes in de zak steekt, een wijze sint en een 'dommige' piet die knecht is: ook deze kenmerken van piet hebben een effect op hoe kinderen het sintfeest beleven.

Auteur en onderzoekster Mireille-Tsheusi Robert *interviewde 74 kinderen* tussen 3 en 11 jaar oud en van Afrikaanse afkomst. Ze beschrijft haar conclusies in het hoofdstuk "Psychosociaal onderzoek bij Belgisch-Afrikaanse kinderen" in het boek "Pietpraat"¹ als volgt:

"De meeste kinderen lijken zich te identificeren met Zwarte Piet omdat ze dezelfde fysieke kenmerken zouden hebben. Ze beschouwen de kompaan van de Sint als een ondergeschikte die 'ten dienste staat', meer bepaald door het uitdelen van de cadeautjes die 'toebehoren aan Sinterklaas', 'de baas'.

Zwarte Piet wordt ook gezien als een 'clown', hetgeen in schril contrast staat met de 'lieve' maar ernstige Sinterklaas.

Tot slot zeggen sommige kinderen dat Zwarte Piet soms 'stout' is, of dat hij diegenen die niet braaf geweest zijn 'wil straffen'."

"De uitspraken van de kinderen over Zwarte Piet, verwijzen naar minstens vier stereotypen die wel vaker aan Afrikanen worden toegeschreven: wild/brutaal, vatbaar voor onderwerping/dienstbaarheid, heel begaafd op het vlak van kunst, sport en amusement, maar zonder de minste intellectuele vaardigheden."

We gaan nog een stapje verder. **Reflecteren over en stappen zetten naar een kindvriendelijk sintfeest, gaat ook verder dan de figuur van piet.** Dreigen met de roe voor kindjes die stout zijn (al verdwijnt die retoriek stilletjes aan naar de achtergrond) en het mantra dat enkel flinke kindjes cadeaus krijgen: past dit in een samenleving die kindvriendelijk is of wil zijn? Kinderen van (een) ouder(s) zonder de financiële mogelijkheid om cadeautjes te voorzien op 6 december of waarbij thuis de sint niet gevierd wordt omwille van de culturele achtergrond, kunnen zich uitgesloten en gekwetst voelen wanneer ze weten dat de sint bij hen geen cadeautjes heeft gebracht.

De stereotyperingen achter de figuur van zwarte piet en het ruimere verhaal van het sintfeest, zijn dus voor veel groepen kinderen kwetsend. **Belangrijk is dat die kwetsuren, en inzichten en belevingen van kinderen daarvan, in beeld worden gebracht en het lokale debat rond sintfeesten voeden.** In deze nota zetten we je graag op weg om in jouw Kindvriendelijke Stad of Gemeente te evolueren naar een kindvriendelijk sintfeest.

Een kindvriendelijk sintfeest en kinderrechten

Voor we daartoe overgaan, nog dit.

Zowel bij de labelwerking (stuurgroep en jury) als bij Bataljong krijgen we de laatste jaren vaker signalen om mee een rol te spelen in de evolutie naar een sintfeest dat een feest is voor alle kinderen. Deze signalen kwamen van bezorgde burgers, middenveldpartners én lokale besturen zelf. We polsten bij de brede groep Kindvriendelijke Steden & Gemeenten naar de wenselijkheid van een ondersteuning van KVSG in het aan de slag gaan met een kindvriendelijk sintfeest, en die werd bevestigd.

Hoe we kijken naar en omgaan met dit thema, is een sprekend voorbeeld van **werken aan kindvriendelijkheid 'onder de waterlijn'**, aan de onderkant van de ijsberg. *De metafoor*

¹ Bron: Mireille-Tsheusi Robert (2018): 'Psychosociaal onderzoek bij Belgisch-Afrikaanse kinderen.', in: Ceuppens, Bambi (red.) (2018), 'Pietpraat. Over zwarte piet in België.', Antwerpen: Houtekiet

van de ijsberg die het Kenniscentrum Kinderrechten (KeKi) gebruikt om vanuit kinderrechtenperspectief te kijken naar (beslissingen in) onze samenleving is gekend in vele Kindvriendelijke Steden & Gemeenten. We schuiven deze metafoor ook hier heel graag naar voor: hoe we het debat voeren en beslissingen nemen over een kindvriendelijk sintfeest, leert ons heel veel over hoe we in de praktijk omgaan met kinderen, jongeren en hun rechten, hoe dat vervat zit in gewoontes, overtuigingen en gedragingen. Deze maatschappelijke betekenis van kinderrechten is vaak moeilijk te vatten en wordt eerder onbewust, onbenoemd, onbesproken en automatisch ingevuld. Laat het nadenken over een kindvriendelijk sintfeest een dankbare oefening zijn om die maatschappelijke betekenis expliciet te maken. We kunnen 'aan de bovenkant van de ijsberg' in mooie, wervende visies en een uitgetekende strategie vol lof praten over hoe we kinderen als volwaardige actoren zien in onze stad of gemeente, dat we ruimte maken voor kinderen in al hun diversiteit, dat we gaan voor een samenleving waarin geen enkel kind gediscrimineerd of uitgesloten wordt. Of je als stad of gemeente daar echt in slaagt zal ook sterk afhangen van de positie die je inneemt onderaan de ijsberg, bijvoorbeeld door hoe je kijkt naar en vorm geeft aan het sintfeest. Werk dus zowel aan de juridische betekenis als aan de maatschappelijke betekenis van kinderrechten.

We schuiven ook expliciet de *vier leidende principes van het Kinderrechtenverdrag* naar voren, die richting moeten geven aan het debat.

- **Het principe van niet-discriminatie** (Artikel 2): hebben alle kinderen en jongeren in de stad of gemeente een voordeel bij het sintfeest zoals het nu georganiseerd wordt, ongeacht leeftijd, geslacht, bekwaamheid, sociaal-economische status, religie, etnische achtergrond? Welke kinderen vallen uit de boot?
- **Het belang van het kind** (Artikel 3): is het sintfeest in het belang van alle kinderen? Kennen we de impact van het sintfeest op de leefwereld van alle kinderen?
- **Het recht op leven, overleven en ontwikkeling** (Artikel 6): de vroege kindertijd is een belangrijke periode in het leven van een kind. De eerste levensjaren vormen de basis voor de fysieke en mentale gezondheid en voor de persoonlijke en culturele identiteit van een kind. Dit is ook de periode waarin een kind belangrijke kinderrechten kan realiseren². Is het sintfeest afgestemd op de ontwikkelingsbehoeften van die jongste kinderen, met oog op hun ontwikkeling in het heden en in de toekomst?
- **Het recht gehoord te worden en ernstig te worden genomen** (Artikel 12): Betrekken we kinderen bij beslissingen over het sintfeest? Welk gewicht geven we nadien aan deze stem(men)?

In wat volgt nemen we deze leidende principes mee doorheen drie krachtlijnen voor een kindvriendelijk sintfeest.

Het sintfeest door een kindvriendelijke bril

Een sintfeest dat kindvriendelijk is en de kinderrechtenstoets doorstaat is een sintfeest dat vorm krijgt volgens 3 krachtlijnen:

1. Het lokaal bestuur gaat actief op zoek naar de stem en beleving van alle kinderen in de stad of gemeente, in al hun diversiteit;

² Bron: General Comment nr 7: Over kinderrechten in de vroege kinderjaren, <https://www.kinderrechten.nl/general-comment-nr-7-over-kinderrechten-in-de-vroege-kinderjaren/>

2. Het lokaal bestuur houdt rekening met de beleving en het belang van alle kinderen in de stad of gemeente, in al hun diversiteit, en zorgt ervoor dat geen enkel kind uitgesloten of gekwetst wordt;
3. Iedereen die impact heeft of betrokken is op het sintfeest is zich bewust van krachtlijnen 1 en 2 en vertaalt ze naar de praktijk. Wanneer andere partners sintfeesten organiseren, neemt het lokaal bestuur een regierol op en ondersteunt en sensibiliseert ze deze partners in het vormgeven van een kindvriendelijk sintfeest.

1. Het lokaal bestuur gaat actief op zoek naar de stem en beleving van alle kinderen in de stad of gemeente, in al hun diversiteit

Waarom?

Één van de fundamentele kenmerken van een Kindvriendelijke Stad of Gemeente is de permanente dialoog met kinderen en jongeren, waardoor het lokaal bestuur vinger aan de pols houdt van wat er leeft bij de jonge inwoners. Het recht om gehoord te worden en ernstig te worden genomen is niet voor niets één van de 4 leidende principes van het Kinderrechtenverdrag. In een Kindvriendelijke Stad of Gemeente zijn alle kinderen en jongeren, in al hun diversiteit, volwaardige actoren die mee bouwen aan de lokale samenleving.

We kijken vaak over de hoofden van kinderen en jongeren, zeker in thema's die we niet meteen linken met de doelgroep. Maar je zou mogen verwachten dat discussies over een kinderfeest ook en bovenal met kinderen gevoerd worden. Toch is dat niet zo. **Het is voor het allergrootste deel een debat tussen volwassenen, het zijn volwassenen die sintfeesten organiseren en te weinig hun oor te luisteren leggen bij kinderen** om te weten hoe zij kijken naar die feesten.

Wil je in jouw stad of gemeente dus werken aan een kindvriendelijk sintfeest, dan is het essentieel om te weten wat er leeft bij kinderen, in al hun diversiteit. Hoe beleven zij de sintperiode? Wat doet dat met hen? Hoe voelen zij zich wanneer de sint met zijn pieten (roet of zwart) een bezoek brengt aan de school of de voetbalclub? Hoe voelen zij zich als de sint geen cadeautjes brengt, of als ze horen dat niet alle kindjes de sint op bezoek krijgen thuis?

Volgens Heleen Schols (onderzoeker verbonden aan de Universiteit van Amsterdam) moeten we gesprekken met kinderen, en ruimer met iedereen, ook blijven aangaan over het thema **omdat er zo meer begrip kan ontstaan**. Ze deed onderzoek naar de pietendiscussie en zegt dat het geruzie om veel grotere dingen gaat dan het uiterlijk van Zwarte Piet. Het gaat over hoe we met elkaar omgaan in een democratische samenleving en hoe we omgaan met minderheidsstandpunten. De zwartepietendiscussie is volgens Schols ook een manier om kinderen te laten zien dat ze impact kunnen hebben als ze zich uitspreken. "Als we het samen beter willen hebben, kunnen we niet neutraal en afzijdig blijven", aldus de onderzoeker. "Door je wel te laten horen, verbreden we de discussie en dat is goed voor iedereen."³

Hoe?

In gesprek gaan met kinderen hierover, gaat minstens onderhuids over meer dan het feest of het uiterlijk van piet. Het gaat mogelijk over kwetsuren, uitsluiting, angsten, racisme, discriminatie. Het is van belang om deze gesprekken heel goed aan te pakken.

³ Bron: Mw. H. Schols: *Keeping Things Gezellig. Negotiating Dutchness and Racism in the Struggle over 'Black Pete'*.

Denk daarbij aan volgende zaken:

- **Informeel elk kind eerlijk en transparant** over wie jij bent en waarom je daar bent om te praten over het sintfeest. Maak ook duidelijk wat je gaat doen met wat kinderen jou vertellen.
- Bied bij het inleiden van het gesprek voldoende veiligheid, door bijvoorbeeld te zeggen dat er **geen juiste of foute antwoorden** zijn, dat alles kan en mag gezegd worden maar dat de kinderen ook mogen beslissen om niet te antwoorden of niets te vertellen.
- Maak je vraagstelling zo op dat je **geen sturende, 'zwaarwichtige' vragen stelt** ("Lig jij wakker van welke kleur piet heeft?") en dat je **niet vraagt naar meningen of oordelen**. Vraag niet "Wat vind je van zwarte piet", "Wie zouden jullie kiezen, roetpiet of zwarte piet?", "Mogen flinke kinderen beloond en stoute kinderen gestraft worden?"

Stel daarentegen open vragen en geef kinderen alle ruimte om zelf in te vullen hoe zij kijken naar het sintfeest. Ook jij hebt immers bepaalde emoties, beelden en gevoelens als je denkt aan het sintfeest. Zet je eigen veronderstellingen en referentiekader zo goed als kan uit. Laat hen vertellen of tekenen: Wat vinden zij een leuk sintfeest? Hoe zou een sintfeest er uit zien dat voor alle kinderen leuk is? Wat gebeurt er? Wie is daar dan bij, en wie liever niet? Pols ook naar gevoelens en belevingen. Je kan werken met beelden en dan vragen welke gevoelens die beelden oproepen. Of laten vertellen hoe zij zich voelen of al gevoeld hebben wanneer ze de sint en zijn pieten hebben ontmoet, hoe ze zich voelen op 6 december wanneer de sint wel of net niet op bezoek is gekomen.

Weet dat negatieve gevoelens en kwetsuren niet enkel veroorzaakt worden door de kleur van piet, zoals we al aanhaalden, maar ook door andere elementen uit de sinttraditie zoals de nadruk die er in verhalen over het sintfeest vaak ligt op het krijgen van cadeaus. Laat ook in die zin voldoende ruimte in je aanpak, vraagstelling en het uitdiepen van de verhalen die kinderen vertellen.

- Voor kinderen (maar eigenlijk voor iedereen) is het altijd fijn dat als ze iets vertellen over gevoelens en beleving, ze dat kunnen doen in aanwezigheid van **iemand waarbij ze zich goed voelen, die ze vertrouwen**. Je zou kunnen samenwerken met scholen (klasleerkracht, zorgleerkracht, OKAN-leerkracht, levensbeschouwelijke leerkrachten), jeugdwerkers, begeleiders in opvangcentra, ouders of andere opvoedingsverantwoordelijken door allereerst te polsen met welke mogelijke gevoeligheden je best rekening houdt, en hen te vragen om bij het gesprek aanwezig te zijn.
- We nuanceren dat laatste meteen ook enigszins. Zeker als ouders aanwezig zijn is het een valkuil dat zij kunnen antwoorden in plaats van het kind. De Kinderombudsman in Nederland heeft gesprekken met kinderen over het sintfeest gevoerd, bewust *niet* in aanwezigheid van ouders. Weeg dus goed voor- en nadelen af. Als er vertrouwenspersonen aanwezig zijn, maak dan van in het begin duidelijk dat het heel waardevol is dat die aanwezig is, maar **dat je expliciet van het kind/de kinderen zelf wil weten wat zij denken en hoe zij kijken naar het sintfeest**.
- Ook de plek waar je in gesprek gaat met kinderen kan belangrijk zijn in het creëren van een veilig, vertrouwd gevoel. Ga in gesprek met kinderen **op plekken waar ze zich goed en thuis voelen**.
- Maak met vertrouwenspersonen of contactpersonen van de organisatie/plek waar je het gesprek aangaat ook afspraken over hoe en wanneer je kan **terugkoppelen** over wat er verder nog gebeurt met de informatie die je verzamelt via gesprekken met kinderen.

Volgende organisaties bieden handvaten aan om over moeilijke thema's en gevoelens in gesprek te gaan met kinderen:

- School for Rights
- Praten over gevoelens, zelfmoordlijn1813
- Filosovaardig
- CJG Rijnmond

De Kinderombudsman uit Nederland geeft nog deze tip mee om een gesprek aan te pakken:

De manier waarop de Kinderombudsman gesprekken opbouwt met kinderen is meestal volgens de zeven elementen uit onze handreiking Beste Besluit. Bij een gesprek over Zwarte Piet zou je breed kunnen uitvragen hoe het leven van een kind eruit ziet en wat de beslissing in hun gemeente over het sinterfeest betekent voor hun leven. Bijvoorbeeld voor de beleving van hun identiteit, voor hun leven op school, voor hun ervaring van veiligheid enzovoort. Je kijkt dus eigenlijk heel breed naar een kind, wie het is en wat het kind kenmerkt. Als er wordt besloten tot een inclusiever Sinterfeest, wat voor betekenis zou dat hebben op de verschillende elementen in zijn leven?

Tot slot: overweeg om deze gesprekken breder open te trekken naar oudere doelgroepen. Vaak moet het duidelijk beseft van een kwetsuur, een gevoel van uitsluiting en angst nog rijpen. Pas jaren later beseft je dan dat je meeging met de rest, dat je je hebt aangepast aan hoe andere kinderen rondom jou zich tijdens de sinterperiode hebben gedragen of gevoeld. **Ga daarom ook in gesprek met tieners en jongeren, en laat hen vertellen hoe ze nu terug kijken** naar hoe ze zich als kind voelden tijdens de sinterperiode.

2. Het lokaal bestuur houdt rekening met de beleving en het belang van alle kinderen in de stad of gemeente, in al hun diversiteit, en zorgt ervoor dat geen enkel kind uitgesloten of gekwetst wordt

Waarom?

Eens je in beeld hebt hoe kinderen (en jongeren) kijken naar en zich voelen bij het sinterfeest, moet dat beeld het verdere lokale traject voeden. Welke signalen kreeg je in gesprekken met kinderen? Welke positieve belevingen zijn er, welke negatieve verhalen kreeg je te horen? Wanneer je die verhalen legt naast hoe in jouw stad of gemeente sinterfeesten georganiseerd worden, welke conclusies kan je dan trekken?

Maak deze conclusies niet op vanuit kwantiteit: turven hoe vaak iets gezegd of vernoemd wordt, tellen hoeveel negatieve verhalen je hoorde en hoeveel positieve. Zet ook hier beleving voorop, **ga voor een kwalitatieve benadering en geen kwantitatieve**.

Vanuit een rechtenbenadering volgt immers dat van zodra in gesprekken met kinderen blijkt dat een klein deel, of zelfs maar 1 kind, kwetsuren oploopt of opgelopen heeft door hoe het sinterfeest georganiseerd wordt, het in het belang van dat kind en andere kinderen in eenzelfde context is om aanpassingen te maken en zo toekomstige kwetsuren en gevoelens van uitsluiting te vermijden. Het non-discriminatiebeginsel als leidend principe in het kinderrechtenverdrag staat in deze benadering voorop: hebben alle kinderen in mijn gemeente een

voordeel bij het sintfeest, ongeacht leeftijd, geslacht, bekwaamheid, sociaal-economische status, religie, etnische achtergrond?

Maar het is eveneens in het belang van alle kinderen en de volledige (huidige en toekomstige) samenleving om evoluties toe te laten in de sinttraditie. **Ook kinderen die geen negatieve gevoelens of kwetsuren overhouden aan het sintfeest, hebben baat bij een beeldvorming en traditie die aansluit bij de diversiteit die aanwezig is in de samenleving.** Pedagoge Jolien De Lange maakt volgende conclusie:

"Het is cruciaal om na te denken over de beeldvorming die je meegeeft aan kinderen. Hoe je Sint en Piet ook voorstelt, er zit impliciet een boodschap in. Vandaag is dat het beeld van de witte, wijze oude man en zijn zwarte knecht. Zwarte Piet is niet racistisch bedoeld, hoor je dan. Maar ook al is de intentie goed, het gaat om het beeld dat we kinderen voorschotelen."⁴

Mylo Freeman (een jeugdauteur die o.a. kinderboeken maakt rond diversiteit) omschrijft het treffend als volgt:

"Kinderen hebben behoefte aan zowel spiegels als ramen. Het is immers belangrijk dat kinderen zich kunnen herkennen in de personages doordat ze eruitzien zoals zij. Dat zijn de spiegels. En ze moeten hun blik kunnen verruimen door personages en werelden waar ze niet mee vertrouwd zijn, de zogenaamde ramen. Wanneer kinderboeken ramen en spiegels bevatten, kan echt elk kind zich in het verhaal herkennen en wat leren over een wereld die niet de hunne is."⁵

Bovendien, zo stelt de Kinderombudsman in Nederland, is het in het belang van alle kinderen om op te groeien in een omgeving die veilig en respectvol is en waar kinderen niet worden gepest, uitgesloten of gediscrimineerd⁶.

Hoe?

Trek de denkoefening (wat leren de inzichten en beleving van kinderen ons over hoe wij in onze stad of gemeente kijken naar het sintfeest) om te beginnen meteen open naar **het strategisch platform of ander orgaan dat het mandaat heeft** om de visie Kindvriendelijke Stad/Gemeente en het beleid dat daarop georiënteerd wordt mee uit te dragen, op te volgen, te monitoren. Daar ligt het mandaat om deze reflecties te maken én te vertalen naar het lokale beleid. Op die manier heb je meteen ook andere diensten en beleidsdomeinen mee, waar we in krachtlijn 3 dieper op in zullen gaan.

Leg naast de inzichten, belevingen en verhalen van kinderen de realiteit: sintfeesten in onze stad of gemeente (of we ze nu zelf organiseren of niet), houden die rekening met de beleving van alle kinderen en hun belangen? Welke elementen zitten goed, welke nog niet? Welke veranderingen moeten we doorvoeren, als we willen dat het sintfeest een feest is voor alle kinderen in onze stad of gemeente?

⁴ Bron: De Lange J. (2022), "Ken jij het geheim van de sint? Ik ook niet!", kwalitatief onderzoek naar de betekenis van het sinterklaasfeest voor ouders en hun kinderen.

⁵ Bron: <https://www.babysits.be/community-themas/3332/diversiteit-uitleggen-aan-kinderen/>

⁶ Bron: <https://www.kinderombudsman.nl/nieuws/kinderombudsman-zwarte-piet-vraagt-om-aanpassing>

Zoals bij elke beslissing in de stad of gemeente die impact heeft op de leefwereld van kinderen en jongeren, zijn er **kaders om conclusies en beslissingen aan op te hangen en te beargumenteren als Kindvriendelijke Stad of Gemeente**. In eerste instantie is er de lokale visie op kindvriendelijkheid, uitgewerkt in kader van het behalen van het label. In deze visie, goedgekeurd door het college en de gemeenteraad, zitten engagementen en ambitie vervat voor het lokale beleid met impact op kinderen en jongeren, en wat de stad of gemeente wil betekenen voor haar jongste inwoners. De vier leidende principes van het Kinderrechtenverdrag, die we aan het begin van deze tekst situeerden, vormen een tweede belangrijk kompas en afwegingskader. Ook aan de zes bouwstenen van een kindvriendelijke stad of gemeente kan je (evoluties in) de organisatie van het sintfeest ophangen.

Het Kenniscentrum Kinderrechten (KeKi) ontwikkelde samen met het Departement Cultuur, Jeugd en Media een stappenplan over het belang van het kind: hoe neem je een beslissing in het belang van het kind? Hoe zorg je ervoor dat er geen kinderrechten geschonden worden bij het maken van die beslissing? Download het stappenplan en een handleiding en gebruik dit stappenplan om de oefening te begeleiden.

3. Iedereen die impact heeft of betrokken is op het sintfeest is zich bewust van krachtlijnen 1 en 2 en vertaalt ze naar de praktijk. Wanneer andere partners sintfeesten organiseren, neemt het lokaal bestuur een regierol op en ondersteunt en sensibiliseert ze deze partners in het vormgeven van een kindvriendelijk sintfeest.

Waarom?

Binnen het strategisch platform (of ander orgaan met hetzelfde mandaat) heb je conclusies getrokken over de wijzigingen die het sintfeest zou moeten ondergaan om voor alle kinderen een feest te zijn, en die de ambities en engagementen als Kindvriendelijke Stad of Gemeente volgen.

Maar wellicht zit het vormgeven van het sintfeest niet (enkel) bij wie daar rond de tafel zit. Wanneer het lokaal bestuur de intrede van de sint organiseert, zit de organisatie vaak bij de **ambtenaar/dienst jeugd en/of de ambtenaar/dienst evenementen**. Maar ook **scholen, sportclubs, lokale handelaars...** organiseren sintfeesten. Bovendien is het cruciaal dat ook het **College van Burgemeester en Schepenen** mee is in de kindvriendelijke analyse van het sintfeest. Zij zijn politiek bevoegd om de visie Kindvriendelijke Stad of Gemeente uit te voeren en de principes van kinderrechten en kindvriendelijk beleid toe te passen.

Heel wat actoren dus aan wie je de inzichten, verkregen uit krachtlijnen 1 en 2, kan overbrengen. Ondersteun en sensibiliseer hen in de evolutie naar een kindvriendelijk sintfeest zodat ook zij hun rol en verantwoordelijkheid kunnen opnemen hierin.

Hoe?

Bespreek de aanpak hiervan in het strategisch platform. De manier waarop je de 'kindvriendelijke lezing' van het sintfeest bespreekbaar maakt met andere actoren en de manier

waarop je hen kan overtuigen van de zin en noodzaak van sommige aanpassingen, zal **verschillen van actor tot actor en welke weerstanden en bezorgdheden er mogelijk leven**.

Richting het schepencollege is het belangrijk dat je in de eerste plaats de schepen(en) met het mandaat om kindvriendelijkheid op te volgen mee hebt (dat kan overigens al vanaf krachtlijn 2). Het is deze schepen die, geruggesteund door het strategisch platform, spilfiguur is in het creëren van politiek draagvlak binnen het college.

Verdeel ook de 'taken': de dienst onderwijs kent de scholen het best, de jeugddienst kent de jeugdverenigingen het best⁷, de sportdienst de sportverenigingen en de dienst economie de lokale middenstand. Dat is in de eerste plaats relevant om in te schatten welke weerstanden en bezorgdheden er kunnen leven. Ook de manier waarop je deze actoren vervolgens mee kan krijgen in een kindvriendelijk sinterfeest, kan het best ingeschat worden door diensten die geregeld met hen samenwerken. Als trekker van kindvriendelijkheid in de stad of gemeente kan je uiteraard wel een ondersteunende rol opnemen naar alle sectoren en diensten.

Gebruik zeker het vele materiaal dat al bestaat om om te gaan met weerstanden maar ook met praktische bezorgdheden (wat als ik herkend word?). We lijsten hieronder heel wat online informatie op om de evolutie in te zetten naar een sinterfeest voor alle kinderen.

Tot slot: Bouw indien nodig verschillende stappen in om de evolutie naar een kindvriendelijk sinterfeest in jouw stad of gemeente in te zetten. Focus je bijvoorbeeld in de eerste plaats op sinterfeesten georganiseerd door het lokaal bestuur, en pas later op sinterfeesten die door anderen georganiseerd worden. Geef zo eerst zelf het goeie voorbeeld, om volgend jaar daarmee naar andere organisatoren te trekken.

Interessante bronnen

Het warm water moet niet uitgevonden worden: online zijn heel wat informatie, handvaten, tips in inzichten te vinden om aan de slag te gaan met een sinterfeest voor alle kinderen:

<https://hetiseenkinderfeest.be/>

<https://handinhandtegenracisme.be/leren-diepte>

<https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/hij-komt-hij-komt-tips-voor-inclusief-sinterklaasfeest>

<https://www.diversiteitspraktijk.be/artikels/hoega-ik-om-met-het-zwartepietendebat>

https://www.vvsg.be/Leden/Diversiteit/20201015_DO_Blackfaces%20standpunt.pdf

<https://www.opendoek.be/nieuws/naar-een-inclusief-sinterklaasfeest?via=1>

<https://www.cargoconfetti.be/blogs/inclusief-sinterklaasfeest/hoega-organiseren-we-samen-een-inclusief-sinterklaasfeest>

[Sinterklaas: een feest voor alle kinderen | Unia](#)

https://www.opendoek.be/sites/default/files/HiH_SintenPiet_2022%20Update_V1.pdf

⁷ En die jeugdverenigingen kunnen vaak dan weer terecht voor pedagogische ondersteuning rond het sinterfeest bij hun koepels, zoals [Scouts en Gidsen](#), [Chiro](#), [KSA](#)

Lespakket om zwartepietendiscussie bespreekbaar te maken - Nieuws - Universiteit Utrecht (uu.nl)
<https://www.bahia.be/het-belang-van-een-inclusief-sinterklaasfeest/>

Een kindvriendelijke stad of gemeente verbindt zich er toe de rechten van het kind te realiseren in alle beleidsdomeinen.

Bataljong vult het secretariaat van de jury en het voorzitterschap van de stuurgroep van het Label Kindvriendelijke Steden & Gemeenten in. Met vragen over kindvriendelijke steden en gemeenten kan je terecht bij Imke Pichal, 03 740 76 44.

Of je gebruikt het contactformulier op www.kindvriendelijkestedenengemeenten.be.